

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4477/2022
14.02.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић, Драгане Миросављевић, Мирјане Андријашевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мирјана Ћирковић Мидић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3109/21 од 18.03.2022. године, у седници одржаној 14.02.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3109/21 од 18.03.2022. године, у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3187/17 од 27.04.2021. године у ставу трећем изреке.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3109/21 од 18.03.2022. године, у ставу првом изреке у делу којим је потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 3187/17 од 27.04.2021. године у ставу трећем изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3187/17 од 27.04.2021. године, у ставу трећем изреке, па се у том делу предмет враћа првостепеном суду, на поновно суђење.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против преосталог дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3109/21 од 18.03.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужене изјављена против преосталог дела пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3109/21 од 18.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3187/17 од 27.04.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе извршено поднеском од 01.04.20221. године. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да му на име неисплаћених накнада по основу приправности за период од новембра 2014. године до новембра 2017. године исплати износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке. Ставом трећим

изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име теренског додатка за период од новембра 2014. године до новембра 2017. године исплати износе, са законском затезном каматом, наведене у том ставу изреке, као неоснован. Ставом четвртим изреке, тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 105.969,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење па до исплате.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3109/21 од 18.03.2022. године, ставом првим изреке, одбио као неосноване жалбе тужиоца и тужене и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 3187/17 од 27.04.2021. године, у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу четвртог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 3187/17 од 27.04.2021. године и обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 138.936,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену парничне странке су изјавиле благовремене ревизије и то тужилац због погрешне примене материјалног права, а тужена због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, с тим што су оба ревидента предложила да се о њиховим ревизијама одлучи као о изузетно дозвољеним на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају је потребно уједначавање судске праксе у погледу права запослених у Министарству унутрашњих послова на исплату „теренског додатка“, у утуженом периоду, па су испуњени услови прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, за одлучивање о посебној ревизији тужиоца.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у делу који се односи на исплату „теренског додатка“ тужиоцу у периоду од новембра 2014. године до новембра 2017. године, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

При одлучивању о тужбеном захтеву тужиоца за исплату „теренског додатка“, у поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став

2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код тужене на радном месту „полицајац“ у Одреду жандармерије у ... . У периоду од новембра 2014. године до новембра 2017. године, тужилац је боравио на терену на пословима и радним задацима на подручју копнене зоне безбедности, на пограничним подручјима Бугарске, Шида, Зајечара, копнене зоне безбедности према Косову и Метохији и све време је био у приправности. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђено је, на основу базе дневних распореда (обрасци ЕЖ04), да је тужилац у приправности био 1.456 часова, док је на терену провео 133 дана.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца за исплату „теренског додатка“ за утужени период, одбили налазећи да то право запослени остварује на основу писменог захтева поднетог функционеру који руководи државним органом, а да тужилац, до закључења главне расправе пред првостепеним судом, није приложио доказе да се писменим путем обраћао надлежном функционеру захтевом за исплату теренског додатка, па у ситуацији када му то право није признато појединачним решењем туженог, по оцени нижестепених судова, тужилац не може са успехом да тражи исплату по том основу.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 43. став 1. и члана 44. став 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 86/2007... 84/15), рад на терену је рад који се по природи посла врши изван службених просторија а на који се државни службеник или намештеник, по налогу овлашћеног лица, упућује да изврши службени посао и исплаћује се накнада трошкова рада и боравка на терену (теренски додаток) у висини од 3% просечне зараде запосленог у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за статистику.

Посебним колективним уговором за полицијске службенике („Службени гласник РС“, бр. 18/2011 и 46/2014), уговорено је право запосленог на накнаду трошкова рада и боравка на терену (члан 33), а одредбом члана 47. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“, број 70/2015), предвиђено је да се на права и обавезе полицијских службеника када је то за њих повољније, примењују одредбе Посебног колективног уговора за државне органе.

Према одредби члана 39. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, број 25/2015), запослени има право на накнаду трошкова рада и боравка на терену (теренски додаток) који износи 3% просечне месечне зараде запосленог у привреди Републике Србије према последњем коначном објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике на дан исплате, а све у вези члана 17. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79/2005... 157/2020).

На основу одредбе члана 256. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05), општи, посебни колективни уговори и колективни уговори код послодавца примењују се непосредно и обавезују све послодавце који су у време закључења колективног уговора били учесници колективног преговарања.

У конкретном случају, тужилац је обављао рад на терену по налогу овлашћеног лица и према дневном распореду рада па је тужена дужна да му исплати накнаду по том основу непосредном применом Посебног колективног уговора (важећи у спорном периоду) донетог у складу са законом, на основу Уредбе о накнадама и другим примањима запослених у државним органима и изабраних односно постављених лица, којом су предвиђени услови и параметри за одређивање висине тих трошкова. Претходно обраћање послодавцу за остварење тог права, подношењем писаног захтева, није услов за покретање судског поступка, како су погрешно закључили нижестепени судови. То да ли је руководилац органа о том праву запосленог одлучио посебним решењем против ког појединачног акта је дозвољена жалба у управном поступку и обезбеђена судска заштита у управном спору, није од утицаја на обавезу исплате накнаде теренског додатка.

Због погрешне примене материјалног права, чињенично стање је непотпуно утврђено, јер нижестепени судови нису ценили налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке у погледу висине потраживања тужиоца на име „теренског додатка“.

У поновном поступку потребно је да првостепени суд, поступајући по примедбама из овог решења, чињенично стање у погледу износа штете проузроковане тужиоцу тако што му није исплаћена накнада по основу теренског додатка, у утуженом периоду, у потпуности и правилно утврди, како би имао могућност да, правилном применом материјалног права о том тужбеном захтеву тужиоца донесе нову одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе као ни ново тумачење права у погледу накнаде штете тужиоцу на име неисплаћене накнаде по основу приправности, у утуженом периоду, па нису испуњени услови прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку, за одлучивање о посебној ревизији тужене.

Одлука нижестепених судова о признавању права тужиоцу на накнаду штете на име неисплаћених накнада по основу приправности, у утуженом периоду, не одступа од судске праксе у предметима са истом чињенично-правном ситуацијом као у овом предмету а тужена уз ревизију није приложила другачије одлуке судова у смислу потребе уједначавања судске праксе.

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао дозвољеност ревизије тужене применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да је њена ревизија недозвољена.

Одредбом члана 441. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Ван тих спорова, дозвољеност ревизије цени се на основу одредбе члана 403. став 3. истог закона, којом је прописано да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужбу ради накнаде штете тужилац је поднео 15.11.2017. године а вредност предмета спора побијаног дела (накнада за приправност) је 64.208,28 динара.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору који се односи на новчано потраживање у коме вредност предмета спора побијаног дела правноснажне одлуке не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија тужене није дозвољена на основу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу четвртом изреке донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић